

## ז"ל ארשאמבו: הבה נדבר עלי

כל ערב, כשאני חוזר מהעבודה, יש לי תחת בית-שחיי בקבוק ויסקי של שלישי לייטר. בשבת אני קונה לי שנים בשביל סוף-השבוע. הייתי שותה הרבה יותר לולא היה לי השכל לסדר את הקניות שלי. כשאדם הוא הססן, אחרי ששילם ביוקר עד שתפס את זה, הוא אוהז כבר בכל אמצעי-הזהירות. בגיל עשרים היתה בי עדיין רוח של לחימה. הייתי מתקומם נגד הטבע שלי שהיה קצת רך. היו לי התקפות פתאומיות, ממש נפלאות, של חיוניות, והן היו משנות אותי מן הקצה אל הקצה. בחודש שעבר מלאו לי ארבעים-ושנים, אני יכול רק להצטער על הסבילות שלי. העצוב ביותר הוא שאינני מתחרט על שום דבר. ככה זה. לפני הטלביזיה שלי, שאותה אני פותח ברגע שאני מכניס את הרגליים לחדר שלי, אני מביא לי את הסעודה שלי, אומצה או ארוחת-טלביזיה, ואחר-כך אני שוכב לי קצת. אני מתעורר מוקדם מאד ומוזג לי את הסקוץ' שלי. משעה תשע מתחיל בכל ערב הסיבוב של ויסקי-פרייה. תמיד אותו דבר, אלא אם כן אני יוצא, וזה קורה רק פעמיים-שלש בחודש. למרות הכל, אינני חושב שאני מה-שקוראים יצור אומלל. כדי להיות באמת כזה הייתי צריך לעזוב את מצב האדישות הזה שלי. אני מוציא את חיי בנימנוס, בנידוד. לא אומלל. בודד. זה לא אותו דבר. לעתים קרובות עוברים שבועות שלמים בלי שיופיע אפילו אורח אחד אצלי בדלת. אני לא מתאונן. כריסטיאן בא פעם אחת, אבל הוא מצא שהריהוט עצוב מדי. עם זאת, אינני חושב שהחדר שלי פחות עליו מאחרים, צריכים להתרגל. קצת מרגיז אותי שאני צריך לצאת ממנו כל פעם שאני הולך לבית-השימוש, אבל בעצם! במשפורת הפחות מצנועה שאני מקבל אני לא יכול להוציא יותר. כי יש המשקה שעולה ביוקר ויש הכסף שאני נותן באופן קבוע לבני. אנחנו נפגשים במסעדה או באיזה באר. הוא תמיד שותק כל-כך, אבל אני אוהב לראות אותו, בין אם השאלות שלי מקבלות תשובות ובין אם לא. אין לי כבר חברים כמו שהיו פעם. פחות ופחות אני מאמין בידידות. לא שאני חושש לבגידות, זו תהיה מלה מפוצצת מאד, אני פשוט מאד לא מוכן. אין לי זמן להפסיד. כאשר בא לי מצב-רוח אני מטלפן אל ז'אנין, שהיא האדם היחיד בעולם שמסוגל להצחיק אותי. אבל מזמן שהיא בהריון, אפשר לומר שהכל השתנה. היא שקועה במחשבות, מרוחקת. זה טבעי, ובכן אני מטלפן פחות. קצת לא נעים היה לי לבקר אצלה, בבקשה מכם, בגלל צורת החיים שהיא ניהלה. היא היתה עורכת קבלות-פנים יקרות ומפוארות מאד. אחר-כך היתה מספרת את כל זה לי, אני שצריך להסתפק בכמה פירוורים מן השולחן של האדון ז'יראלדו. נכון, אני חזרתי לארבע פינות תבל, אבל אני לא מתעסק כבר בקניות. רק שלא תחשבו שזה העליב אותי. בדיוק להיפך. לעתים קרובות בערב, כאשר לקראת חצות אני מגיע לאיזו דרגה בלתי-מוזיקה של שיכרות,

אני משתעשע בכתיבת מכתבים למאדלן. אתם תחשבו שזאת החלטה מאוחרת יותר מדי, אבל אצלי תמיד זה כך. אני לא זריז. לפעמים אני באמת שם את המכתבים האלה בדואר. אבל רוב הפעמים אני קורע אותם ולועג לתמימות שלי. היא אף פעם לא עונה. בצדק היא שותקת, כמוכן! אני התנהגתי בצורה די נבזית בזמן הפירוד. איימתי עליה בכל דבר שבעולם, למרות מצב הדיכאון שלה, היו לה משברים. זה היה איום. ברור, לא יפה ביותר מצדי. אני הלשנתי על טומי למשרד-הגבייה, לעתים קרובות כל-כך הוא מתפאר לפני שכבר שנים הוא מסדר את מס-ההכנסה. האירי המטומטם הזה, גנב הנשים, כמעט פשט את הרגל. בזמנו זה שימח אותי. זה נגמר. הייתי קטנוני, זה מה שהכי פחות מוצא חן בעיני. אני מעדיף את העמדות של ישוע הנוצרי. אתה סוטר לי על הלחי? אם כן, הלקה אותי בשוט! עמדה יותר נוחה, יותר מרגיעה, מייסורי-מצפון של מלשין! בייחוד אם אתה עשוי חומר טוב, חומר שממנו עושים שלומיאלים! מאז ניסיתי לבקש מחילה בכבוד, אבל זה לא ענין של מה-בכך כשאני יכול להגיע אל שני האנשים שבהם פגעת! כאשר מכרתי את הבית, למשל, הייתי יכול להשאיר לי קצת כסף, ואני נתתי לה את הכל. הכל. אפילו לנזטריון שילמתי מפסי. היא לא אמרה לי תודה. לפעמים אני שומע עליה באמצעות כריסטיאן. לפי-שעה היא חיה עם טומי. אני אומר לפי-שעה, וזה לא מתוך רוגז. אני הצעתי לה שתקבל את הגט, למשל. בלי תנאים. כמו ג'נטלמן. היא לא ענתה. הסקתי מזה שהחיים החדשים שלה אינם נותנים לה סיפוק מלא. היא כנראה ממררת לו את החיים בהתקפות-עצבים יותר ויותר תכופות. רוב הפסיכיאטרים הידועים במונריאל קיבלו אותה לבדיקה. לפחות עשר פעמים טילפנתי אליה, אבל היא הפסיקה את השיחה בגידופים. אחר-כך היא השיגה מספר חדש, ואני לא ניסיתי לקבל אותו. אני מסכים. כריסטיאן רואה אותה מעט מאד, ובעצם בלי עונג רב. בינינו לבין עצמנו, זה הרבה יותר רגוע, לפחות לפי מה שהוא אומר לי. זמן רב אנו יושבים בלי להחליף מלה אחת. אני בטוח שהשתיקה הזאת מוצאת חן בעיניו. אני לא משתדל להדריך אותו, ודאי לא להשפיע עליו. הוא היה שולח אותי לכל לרוחות, אילו ניסיתי. הוא מעשן יותר ויותר, ולפעמים הוא בא לפגישות שלנו כשעיניו זגוגיות לגמרי. בהתחלה הייתי מתרגז, הייתי מתנהג בעצבנות, עכשיו השלמתי עם המצב. האם זה לא נפלא, אחרי הכל, שיחה בין בן קפוא כמו שיש ואב-מאמץ ששוחה בתוך שיכרות מבוקרת? כאשר ממש אין לו מספיק כסף, כי הוא עובד בתור עוזר למנהל-חשבונות במוסך של טומי, כריסטיאן מנגן בגיטארה במסעדה אחת במונריאל הישנה. במצב המחסור שלי נשאר לי רק רגש של גאנה, לראות איך בני בן השמונה-עשרה מגלה לי את לבו בלי חשש. הוא לא יכול לחיות אתי. אני הבינתי. בעצם אני מעדיף כך. החדר הקטן שלי ברחוב סנט-אגנדה נוח לי, לא הייתי רוצה לעבור לדירה יותר גדולה. אני מדבר על החיים שלי כאילו הגעתי לאיזו מידה של שלנה. לא היו דברים מעולם. לא האמנתם בזה, אני בטוח. אני חי במצב של כוונות. אני יודע מה מאיים עלי. ימים עוברים ואינני רואה שום דבר שאין לו תקנה. אבל נדמה לי שצרה עתידה לרדת עלי. הייתי צריך להתרגל למועקה

התמידית הזאת, אבל אני בכלל לא מתרגל. בלב כבד אני משוטט לעתים קרובות בחדר הזעיר הזה שבו גיבבתי את הנכסים החמריים הדלים שלי. אני כבר לא קונה לי ספרים, אבל יש כל אלה שצברתי זה עשרים שנה. אין לי כבר פטיפון חשמלי, אבל תקליטים בכמויות. זה הדבר, הלב דופק אצלי, בלי סיבה. אם הטלפון מצלצל אני קופץ ממקומי, ומלא היסוסים אני עונה, בקול גבוב. אין לי מה לפחד מבעלי-חוב, אינני חייב לשום איש. נדמה לי שבאחד הימים יודיעו לי שמאדלן התאבדה. ואני מפחד. טומי היה צריך להכניס אותה לטיפול לזמן-מה. טוב, זה לא עסקי. זה נגמר, החיים שלי עם מאדלן! אני צריך להשתדל לשכוח שאיזה דבר היה יכול להתקיים. הטלפון הזה מעצבן אותי כל-כך עד שבוודאי לא הייתי מזמין אותו לולא פחדתי לחלות במחלה קשה. אינני מחכה לשום דבר מבחוץ. אף אחד לא שואל אותי מה שלומי או מה דעתי על העתיד של קיפק. העולם נמאס עלי ואני שמח שזה כך! שישאירו אותי בחוץ! כל מה שאני רוצה זה רק לחיות בלי שמחה ובלי כאב. במשך זמן די רב נתתי להם הזדמנות, לחיים. הם הצליחו לעשות ממני סמרטוט, איש-מכאובים, והאם אין לי זכות להתנקם? הנקמה שלי בכלל לא מזיקה, נדמה לי! אני אדם שקט. רציה לדבר, כמה אני אוהב חיות. כשהייתי חי עם מאדלן לא יכולתי להחזיק לא כלב ולא חתול. אפילו לא דג-זהב קטן ומטופש! עכשיו יש לי חתולה שעליה אני מוציא את כל העדינות שלי. היא אפורה, לפי המסורת הטהורה ביותר של חתולות-ביבים. אספתי אותה אחרי טיול ברחובות השכונה. איש לא בא לדרוש אותה. זה היה צריך להוכיח לי שהאנושיות רוחשת לי רק רע. החתולה שלי אינה שופעת חיבה, היא מתקרבת אלי רק בשביל לאכול. טוב לי שזה כך. היא לא גורעת מן העצמאות שלי. יותר קל לחיות עם חיות מאשר עם בני-אדם.

בדרך כלל הסקוץ' מרגיע אותי, משרה עלי הרגשה טובה. אמש היתה ההשפעה הפוכה לגמרי. תקפה אותי חרדה שלא ידעתי כמוה מעולם. הסתכלתי בתמונות של סרט בלשי אמריקאי ישן מלפני המלחמה והנה החלטתי שאני צריך לכתוב למאדלן את המכתב שימחה את כל האחרים. מזמן כבר לא בא בחשבון לחזור לחיים משותפים. לא היא ולא אני לא נהיה מסוגלים לזה. אבל הייתי רוצה שהיא תסלח לי סוף-סוף, שתחדל לחשוב שאני מפלצת. אחרי ככלות הכול, זאת לא אשמתי שהיא צמאה לאושר יותר ממני! הדרישות שלי בשטח זה פסקו בגיל שלושים בערך. אצלה הן לא תיפסקנה מעולם. היא הרי לא תשנא אותי עד סוף ימיה בגלל ענין של עיתוק! לא מתוך קטנוניות אני נסגרתי לאט לאט אלא מפני שלא יכולתי עוד לחכות להתגשמות של תקוות שנראו לי חסרות-שחר יותר ויותר! יותר מדי סבל גרמה לי האהבה. האמינו לי! אין לי אפילו בן משלי! ובכל-זאת הלב שלי מלא אהבה אליו, לכריסטיאן זה. הוכחתי זאת. האהבה היא ספורט שאינני רוצה עוד לעסוק בו. אני כבר לא בתקופת הכיבושים. אני לא מאמין בשום דבר, אפילו לא במכתבים שאני כותב. שיבטיחו לי בקבוק ויסקי בכל יום, עד שעת מותי, ואני אתחבא בקרן-זווית בלי שום דרישות.

מאדלן, זמן רב חשבתי שנוכל להזדקן ביחד! נדמה היה לי שלמרות כל ההבדלים בינינו, למרות האדישות שגברה והלכה, לא נוכל להימלט מן העתיד הזה. לא שאפתי לאושר! אני פוריטאני והמשאלות שלי הן במקום אחר. את היית האשה היחידה בחיי. איזה ביטוי מוזר! זה היה צריך לומר שאת תפסת לתמיד את כל המקום בתוכי ונשאר לי כבר רק למות, מאחר שהחלטת להתרחק. בכל-זאת אני עדיין חי. אין סוף לגסיסה שלי, אני אבוד כמו מנגן-ג'ז שמתעקש לאלתר על נושא נדוש עד מריטת מיתרים. מזמן שאני מתאבל על גורלי הייתי צריך לדעת בעל-פה את האפשרויות השונות של מחלתי, אבל בכל ערב הרי זה בשבילי דווקא כאב חדש. מאדלן, אני יכול להעמיד פנים כמה שארצה, אבל אני לא מתרגל להיעדרותך. אני לא מאמין באושר, אבל אני מאמין בך. באמצעותך השתתפתי בהרפתקה האנושית היחידה של חיי. לפעמים אני מצליח להקשות את ייסורי, אבל ההקלה נמשכת רק שעות אחדות. מהר-מהר אני חולם על החיים הללו שיכלו להיות שלנו אילו התנהגתי בצורה אחרת! אני לא מזמין אותך לחזור, יותר מדי אני מאמין בחופש. ובכל-זאת תרשי לי לומר לך שהייתי מעדיף שתהיי על-ידי. אני מדבר בהגיון, את רואה. אינני עומד על דעתי. אני יודע יותר מדי טוב שאין לי מה להציע לך. בשבוע שעבר אמר לי כריסטיאן שמצב-בריאותך אינו טוב ביותר. היית צריכה ללכת אל רופא טוב. אני יכול להציע לך רופא אחד מצוין. טפלי בעצמך! אל תעשי כמוני. אצלי אין לזה שום חשיבות, כי אני לא מחשיב כל-כך את החיים. אילו האמנתי כמורך באהבה ובכל מה שמתבקש מזה, אני מבטיח לך שהייתי נוהג בתבונה ולא הייתי מתמכר לאלכוהוליזם הזה שנכנס בי לאט-לאט כמו דיבוק. את יודעת שלפעמים יוצא שאני לא אוכל יומיים-שלושה. בעיקר במשך סוף-השבוע. כשאני צריך ללכת לחנות אני הגיוני, כי אני בכלל לא מעוניין להימצא שוב על המדרכה. אני רזיתי מאד, הייתי יכול ללבוש חליפה איטלקית לו היו לי החשק והאמצעים בשביל זה. מכיון שאיבדתי קצת שומן, אומרים לי שאני נראה צעיר יותר. אני יודע היטב שזה שקר, כי עכשיו יש לי תרמילים תחת העיניים וקמטים עמוקים במצח. אני מצפצף על זה, את יכולה לתאר לעצמך. הה! לו יכולתי לומר לך כמה אני מרגיש את עצמי עצוב ומיותר בעולם הזה שבורח ממני יותר ויותר! כשאני כבר לא יכול לסבול את הבדידות שלי, אני הולך לאסיפות של ועד של אורחי השכונה, כמו שהייתי נוהג לפני שנתיים או שלש. אני מתווכח קצת על סבלו של העם, בלי להאמין בזה אני מדבר על שיחרור קיבק, אני משתלהב לרעיונות, אני מרגיש שיש לי נשמה של מהפכן, אבל אני יודע שהלהט הזה לא יימשך זמן רב, שעוד-מעט יפנה את מקומו לפסימיות. מה הטעם? זאת השאלה שאני מציג לעצמי בלי הפסק. חלק מן המשכורת שלי, זה שהיה צריך לשמש לחסכוניות, יוצא על קניית בגדים ואוכל שאני מחלק בצינעה ככל האפשר ברחובות הסמוכים. אני לא רוצה שיידעו מי אני. אני שואל את עצמי מה אעשה כאשר זה יודע סוף-סוף, וזה מוכרח לבוא. אני מתנהג בזהירות כמו גנב. למען האמת, אני מרגיש את עצמי קצת מיוחס בין השכנים שלי, אני מפחד שיאשימו אותי שאני רוצה לעשות רושם של נשמה כשרה. בכל-זאת הם

היו צריכים לדעת שאין לי כבר נשמה, שאַת כבשת לך אותה לעולם. לעתים קרובות אני חולם עליך, אני מתעורר בשעות הקטנות של הבוקר, ואני יודע טוב מאד שלא אצליח להירדם מחדש. אני ניגש אל החלון, לא את הרחוב הריק אני רואה אלא אותנו, בימים הראשונים של נישואינו. אני רואה אותנו בדמיוני בלי הצרות הללו שגיבבו החיים סביבנו. לא הגענו, אנו הולכים לקראת העתיד בלי להציג לעצמנו יותר מדי שאלות. לעתים קרובות אני בוכה. אני לא מעז לכתוב לך שאני עדיין אוהב אותך, למדתי להיזהר בלשוני. כן, אני אוהב אותך. אבל בקושי, כמו אחד מיואש שמרגיש שהכל בורח ממנו. את בטח חושבת שזה יהיה רע אם ניפגש פעם אחת בחודש, למשל? בחברתו של טומי, אם את מעדיפה. הוא ודאי כבר לא כועס עלי בגלל המעשה הבזוי שעשיתי. עברו שנתיים! אשר לי, אני כבר לא כועס עלי.

אחר-כך, בהמשך הלילה, כשהתעוררתי שטוף-זיעה, המשכתי לכתוב משפטים שאינם מתקשרים שלא יכולתי להועידם לשום איש. אפילו לא למאדלן. לפעמים, בדימדומי-טירוף של שינה נסערת במיוחד, אני שוב רואה אותך ערומה, שוכבת במיטה שבחדרי שנקינה מפוקפק, בעוד אני, על-יד החלון, דואג רק למשקה בלבד. אני שומע איך את מלגלת על האדישות שלי, איך את מטיחה בי את הגידופים המרים ביותר. אז אני חוזר ופונה אליך כדי להוכיח לך את גברותי, אבל מתברר לי שאין לי עוד פיו. לפעמים אני גם מתקרב אליך, פושק שפתיים להסמיך אותן לשדיים שלך, ואני נתקל בגוף של שיש. אין טעם להגיד לך שאחרי כל זה שנתי טרופה מאד, שהשינה לא מביאה לי שום מנוחה. שאני שורט את גופי בציפרני המגודלות, וכשאני מכוסה דם אני נגרר לי במסדרון שאין לו סוף, צועק את שמך, לא זוכה אף פעם לתשובה, הולך אחרי דמותך שמתרחקת יותר ויותר במנהרה הארוכה הזאת השחורה והעצומה. היעדרך הורס אותי. חשבתי שהגעתי לדרגה של אדישות, ואני ממש נקרע מעינויים. אם אני לא מתאבד זה מפני שאני מאמין שבאחד הימים תצטרכי לי. לו היה לי לפחות בטחון שאת קוראת את המכתבים שלי! אינני ראוי לשום דבר מחוץ לשתיקתך העקשנית, אבל אני מתחנן לפניך ממעמקי החשכה שלי. את טובה, את רחמנית, את לא יכולה להפקיר אותי כך לעולם-ועד. עני לי, אני לא מסוכן, אין לי שום שליטה עליך, אני צועק אליך, אני מתיסר, יש לי דקירות בלי הפסק. את הסבל שלי, את מאכילה את הווייתי בסתירות, השתיקה שלך מענה אותי, בגללך אני מת אלף מיתות שמחזירות אותי לחיים. הני מכשיר ייסורי עד הסוף, המטירי עלי מכות כפולות ומכופלות, הלקי אותי בשוט! אני העבד שלך, עיור מאהבה, מאהבך המבולבל והמעונה, בעלך למרות הכל. כתבי לי.